

Adrianna Tymieniecka

NAUCZANIE RELIGII W SZKOŁACH PUBLICZNYCH

Nauczanie religii jest coraz częściej poruszonym tematem w polskich szkołach, domach czy zakładach pracy. Czym jest spowodowane tak duże zainteresowanie tą tematyką? Czy rozmowy oscylujące wokół tego zagadnienia mają zawsze pozytywny charakter? Warto zwrócić uwagę na fakt, iż większość demokratycznych państw bardzo akcentuje zasadę wolności religii¹.

1. Rys historyczny wprowadzania nauczania religii w szkołach publicznych

Za przełomowy moment wprowadzenia religii do szkół publicznych uważamy rok 1921, kiedy to *Konstytucja marcowa* wprowadziła obowiązek nauczania religii w szkołach publicznych². Kwestia ta została doprecyzowana *Konkordatem* z 1925 roku³, głównie w odniesieniu do sposobu prowadzenia lekcji.

Wprowadzenie nauczania religii do szkół w okresie II Rzeczypospolitej możemy zasadniczo podzielić na trzy etapy. Pierwszy datujemy na okres okupacji, czyli lata 1916-1918, etap drugi miał miejsce w czasie dyskusji w związku z przysłą Konstytucją i datujemy go na lata 1918-1919. Natomiast etap trzeci przypada na datę uchwalenia Konstytucji marcowej, czyli 17 marca 1921 roku⁴.

2. Akty prawne regulujące kwestię nauczania religii w Polsce

2.1. Konstytucja RP z 2 kwietnia 1997 roku

W Konstytucji RP z 1997 roku wyraźnie zaakcentowane zostaje prawo wolności sumienia i religii, a dokładniej rzecz ujmując w art. 53 ustawy zasadniczej⁵, który stanowi w ust. 1, że *Każdemu zapewnia się wolność sumienia i religii*. Konstytucja przewiduje zapewnienie tego prawa każdemu człowiekowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Jeżeli chodzi o wolność sumienia, to przejawia się ona głównie w możliwości wyrażania swoich poglądów filozoficznych, politycznych czy mentalnych, których to ujawnienie prowadzi do zidentyfikowania jednostki jako odrębnej osobowości. Kiedy zaś weźmiemy pod rozwagę sferę wewnętrzną w korelacji wolności sumienia i wyznania, to ma ona wyraz przede wszystkim w możliwości swobodnego wyrażania zaaprobowanego przez siebie światopoglądu zarówno w odniesieniu do sumienia jak i religii, czyli po prostu w wyborze przez nas tego, czy chcemy uczęszczać na lekcje religii czy też nie; a w przypadku kiedy nie jesteśmy jeszcze uprawnieni w wyborze dokonany w naszym imieniu przez rodziców uczestnictwa w nauczaniu religii bądź też rezygnacji z tego uprawnienia⁶.

Natomiast ust. 2 przytoczonego artykułu wskazuje, że *Wolność religii obejmuje wolność wyznawania lub przyjmowania religii według własnego wyboru oraz uzewnętrzniania indywidualnie lub z innymi, publicznie lub prywatnie, swojej religii przez uprawianie kultu, modlitwę, uczestniczenie w obrzędach, praktykowanie i nauczanie (...)*. Cytowany artykuł wskazuje, że ustawa zasadnicza nie zawiera definicji legalnej pojęcia religii. Ustalając zakres znaczenia pojęcia, musimy odwołać się do uregulowań pozakonstytucyjnych, a nawet pozaprawnych, ze wskazaniem na takie dziedziny jak filozofia, teologia czy kultura⁷. Pojęcie religii trafnie zostało sformułowane przez dr Elżbietę Okońską, która wskazuje, że religia to z łac. *relegere*, co w dosłownym tłumaczeniu oznacza na nowo odczytać. Uważa się, że na istnienie religii składają się doktryna, kult, grupa wyznawców dla której to grupy częścią rzeczywistości jest świętość. Dr Okońska ukazuje również punkt odróżniający religię od nauki jako wiarę zawartą z kolei w świętości⁸.

Najbardziej jednak adekwatnym ustępem artykułu 53 Konstytucji RP poruszającym wskazaną tematykę jest ust. 4, który stanowi że *Religia kościoła lub innego związku wyznaniowego o uregulowanej sytuacji prawnej może być przedmiotem nauczania w szkole, przy czym nie może być naruszona wolność sumienia i religii innych osób*. Ustęp ten jest rozwinięciem poprzednich części powyższego artykułu, a jego wykładnia jeszcze bardziej wskazuje na możliwości wyboru kierunku w jakim mają być edukowane ich dzieci.

¹ Zasada wolności religijnej polega na tym, że jednostka jest uprawniona do wyboru wyznawania wskazanej przez siebie religii bądź też nie wyznawania żadnej, zasada ta cechuje się przede wszystkim ogromną tolerancją wykluczającą zarówno przywileje, ale też dyskryminację.

² Wprowadzono wówczas religię obowiązkową, czyli stała się normalnym przedmiotem szkolnym obok polskiego czy też matematyki.

³ Konkordat zawarty pomiędzy Stolicą Apostolską a Rzeczpospolitą Polską z 10.02.1925 r. (Dz.U. Nr 72, poz. 501).

⁴ A. Mezglewski, *Polski model edukacji religijnej w szkołach publicznych, aspekty prawne*, Lublin 2009, s. 11.

⁵ *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej* z 2.04.1997 r. (Dz.U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483).

⁶ B. Banaszak, *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, Warszawa 2012, s. 256-344.

⁷ P. Winczorek, *Komentarz do Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 02.04.1997 r.*, Warszawa 2000, s. 73.

⁸ E. Okońska, *Nauczanie religii w szkole. Tezy, poszukiwania, propozycje*, Bydgoszcz 2006, s. 19.

2.2 . Konkordat RP z 28 lipca 1993 roku

Konkordat między Stolicą Apostolską i Rzeczpospolitą Polską⁹ i wskazany w nim art. 12 jest potwierdzeniem gwarancji zapewnianych przez państwo do organizowania lekcji religii katolickiej w szkołach publicznych, zarówno na szczeblu podstawowym, gimnazjalnym oraz ponadgimnazjalnym, prowadzonych przez organy państwowe czy samorządowe. Warto również zwrócić uwagę na relacje jakie zachodzą między ustawą zasadniczą a Konkordatem. Konkordat nie wyklucza norm i wskazań zawartych w Konstytucji RP, niemniej jednak to właśnie ustawa zasadnicza jest aktem państwowym, wobec czego wszystkie inne akty powinny być z nią zgodne, w przeciwnym razie ma ona zawsze większą moc prawną¹⁰.

2.3. Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty

Art. 12 ust. 1 ustawy o systemie oświaty¹¹ stanowi, iż *Publiczne przedszkola, szkoły podstawowe i gimnazja organizują naukę religii na życzenie rodziców, publiczne szkoły ponadgimnazjalne na życzenie bądź rodziców, bądź samych uczniów; po osiągnięciu pełnoletności o pobieraniu nauki religii decydują uczniowie (...)*. Cytowany przepis wskazuje tylko i wyłącznie na szkoły publiczne przez wzgląd na to, że uczniowie mają do nich powszechny dostęp; czyli szkoły takie przyjmują uczniów i ich rodziców o różnych poglądach religijnych, które to nie mogą być negowane ani dyskryminowane. Wniosek nasuwa się jeden: mogą być to uczniowie wyznający różne religie, a także uczniowie niewierzący¹². Natomiast ust. 2 cytowanego przepisu wskazuje warunki i sposoby nauczania religii w szkołach. Wskazania te zostają wydane w drodze rozporządzenia przez Ministra Edukacji Narodowej.

2.4. Rozporządzenie MEN z 14 kwietnia 1992 roku z nowelizacjami

Wydane przez Ministra Edukacji rozporządzenie z 14.04.1992 r.¹³ określiło sposób organizowania nauki religii na podstawie planu zajęć lekcyjnych. Wskazuje ono, że nauczanie religii powinno odbywać się na podstawie programów zatwierdzonych przez władze kościelne oraz Ministra Edukacji Narodowej. W lekcjach religii mogą uczestniczyć wszyscy uczniowie, których rodzice złożyli odpowiednią deklarację w związku z chęcią uczęszczania na zajęcia religii przy rozpoczęciu ich edukacji, bądź w późniejszym czasie oni sami wyrazili taką chęć. Oświadczenie o chęci uczestnictwa nie musi być powtarzane każdego roku z uwagi na fakt, iż w każdej chwili może zostać odwołane przez rodziców bądź uczniów w przypadku pełnoletności.

Stosunkowo nową kwestię stanowi sprawa liczebności wymaganej do przeprowadzenia lekcji religii. Do dnia 1.09.2014 r., aby uczestniczyć w lekcjach religii trzeba było utworzyć grupę minimum 3 osób. W przypadku kiedy mniejsza grupa osób wyrażała chęć uczestnictwa w lekcjach religii, tworzono grupy międzyklasowe¹⁴. Natomiast od dnia 1.09.2014 r., gdy weszło w życie rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach¹⁵, wymóg ten został zniesiony. Odwołano się również do kwestii formy składania oświadczenia o chęci uczestnictwa w lekcjach religii i tak za właściwą uznano formę pisemną, która to każdorazowo może zostać zmieniona.

3. Nauczanie religii w świetle dokumentów kościelnych

Nie tylko normy prawa polskiego, ale również i dokumenty kościelne regulują kwestię możliwości uczestniczenia uczniów w zajęciach religii w szkołach publicznych. Główną uwagę należy zwrócić na Księgę III *Kodeksu Prawa Kanonicznego* z 1983 r. W kanonie 793 § 2 tego *Kodeksu*¹⁶ zostaje wskazane, że prawo państwowe ma na celu wsparcie rodzin w prawidłowym i katolickim wychowaniu ich dzieci. Pomoc ta realizowana jest głównie z poszanowaniem zasad mających na celu wyeliminowanie dodatkowych kosztów, jakie rodzice mieliby ponosić w związku z uczęszczaniem ich dzieci na religię. Trzeba mieć również na uwadze zadania Kościoła w kwestii pomocy rodzicom w kształtowaniu prawidłowych postaw ich pociech poprzez uczęszczanie na zajęcia religii. Kanon 1329 *Kodeksu* zawiera szczególne wskazania dla duszpasterzy w sferze katechizacji, m.in. w taki sposób Kościół przyczynia się do pomocy rodzicom w kształtowaniu postaw ich dzieci.

⁹ Konkordat RP z 28.07.1993 r. (Dz.U. z 1998 r. Nr 51, poz. 318).

¹⁰ M. Pilich, *Prawne aspekty nauczania religii i krzewienia religijności w szkołach publicznych*, [w:] *Obecność religii w publicznym systemie oświaty w aspekcie prawnym*, red. T. Zieliński Warszawa 2012, s. 23-24.

¹¹ *Ustawa o systemie oświaty* z 7.09.1991 r. (Dz.U. Nr 95, poz. 425 z późn.zm.).

¹² M. Pilich, *Ustawa o Systemie Oświaty. Komentarz*, Warszawa 2008, s. 151.

¹³ *Rozporządzenie* Ministra Edukacji Narodowej z 14.04.1992 r. (Dz.U. Nr 36, poz.155 z późn.zm.).

¹⁴ M. Różański, *Nauczanie religii i etyki w Polsce*, [w:] *Współczesne problemy edukacji w Polsce*, red. J. Zimny Stalowa Wola 2014, s. 45.

¹⁵ *Rozporządzenie* Ministra Edukacji Narodowej w sprawie zmiany warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach z 25.03.2014 r. (Dz.U. z 2014 r., poz. 478).

¹⁶ *Kodeks Prawa Kanonicznego*. Przekład polski zatwierdzony przez Konferencję Episkopatu, Poznań 1984, kan. 796.

Natomiast kanon 796 wskazuje, że rodzicom przysługuje uprawnienie dotyczące ich wspomaganie w wychowywaniu dzieci przez szkoły, czyli rodzice mogą wybrać, do jakiej szkoły wyślą swoje dziecko; niemniej jednak prawo kanoniczne jednoznacznie wskazuje, że w przypadku rodzin katolickich wybór winien być jednoznaczny, czyli powinny to być szkoły, w których szerzona jest wiara katolicka¹⁷.

4. Nauczyciel religii w szkołach publicznych

Na samym początku należałoby wyjść od podstawowej informacji kim jest nauczyciel – katecheta. Skondensowaną definicję znaleźć możemy w książce Ewy Kosińskiej, w której czytamy, że katecheta ma być osobą, która przekazuje prawdy ewangeliczne, wprowadzając przy tym uczniów do świata wartości i tym samym przybliżając ich do Boga. Realizacja tego typu zadań wymaga wielu narzędzi zewnętrznych, ale przede wszystkim świadomości, że dla osiągnięcia zamierzonego celu potrzebna jest nić porozumienia między katechetami a uczniami¹⁸. Katecheta to osoba, która powinna odznaczać się szeregiem przymiotów takich jak: wiara i zarazem umiejętne jej przekazywanie, świadectwem do czego niewątpliwie potrzebna jest formacja katechetyczna¹⁹.

W Karcie Nauczyciela²⁰, a dokładniej rzecz ujmując w art. 9 ust. 1, zostają wskazane wymagania jakie powinien spełniać nauczyciel, w tym także nauczyciel religii. Stanowisko nauczyciela może zajmować osoba, która: 1) *posiada wyższe wykształcenie z odpowiednim przygotowaniem pedagogicznym lub ukończyła zakład kształcenia nauczycieli i podejmuje pracę na stanowisku, do którego są to wystarczające kwalifikacje*; 2) *przestrzega podstawowych zasad moralnych*; 3) *spełnia warunki zdrowotne niezbędne do wykonywania zawodu*.

Na szczególne uwzględnienie zasługuje ustęp 2 cytowanego artykułu. Z uwagi na fakt, iż nauczyciel katecheta powinien odznaczać się moralnością w każdej sferze. Życie przez niego w konkubinacie czy też posiadanie niesłubnych dzieci mogłyby powodować zatarcie wzorców, jakie chce przekazać swoim podopiecznym podczas głoszenia prawd wiary. Oczywiście przepisy te dotyczą wszystkich nauczycieli, jednak dla nauczycieli katechetów mają one szczególne zastosowanie.

5. Nadzór nad nauczaniem religii w szkołach publicznych

Jeżeli chodzi o nadzór pedagogiczny nad nauczaniem religii w szkołach publicznych, to osobami odpowiedzialnymi za tę kwestię są: Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania oraz inni ministrowie, m.in. kuratorzy oświaty czy dyrektorzy szkół publicznych. Natomiast największe kompetencje w zakresie nadzoru pedagogicznego nad nauczaniem religii w szkołach publicznych sprawuje Minister Edukacji Narodowej²¹ - czuwa on nad szkołami publicznymi na terenie całego kraju. Należy pamiętać również, że obok Ministra Edukacji Narodowej pieczę w zakresie nadzoru nad szkołami publicznymi sprawują jeszcze inne organy państwowe. Wyróżnić tutaj możemy, że nadzór nad szkołami mieszczącymi się w zakładach poprawczych sprawowany jest przez Ministra Sprawiedliwości²². Natomiast szkoły artystyczne i nauczanie w nich religii znajdują się pod nadzorem Ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Z kolei nadzór w zakresie szkół rolniczych sprawuje Minister Rolnictwa. W przypadku szkół o profilach leśnych władztwo te należy do Ministra właściwego do spraw środowiska²³.

6. Formy i cel w jakich może być sprawowany nadzór pedagogiczny

Podstawowym celem stawianym nadzorowi pedagogicznemu, czy to w odniesieniu do nauczania religii w szkołach publicznych czy ogólnie rzecz ujmując, są działania mające na celu spowodowanie coraz lepszego prosperowania systemu oświaty w Polsce. Na czym polega nadzór w tym zakresie doskonale obrazuje art. 33 *ustawy o systemie oświaty*. Nadzór pedagogiczny polega na: 1) *ocenianiu stanu i warunków działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej szkół, placówek i nauczycieli*; 2) *analizowaniu i ocenianiu efektów działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkół i placówek*; 3) *udzielaniu pomocy szkołom, placówkom i nauczycielom w wykonywaniu ich zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych*; 4) *inspirowaniu nauczycieli do innowacji pedagogicznych, metodycznych i organizacyjnych. zakresie wymienionym w ust. 1 pkt 1 i 2 nadzorowi podlega w szczególności: 1) zgodność zatrudniania nauczycieli z wymaganymi kwalifikacjami; 2) realizacja podstaw programowych i ramowych planów nauczania; 3) przestrzeganie zasad oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów*

¹⁷ K. Warchałowski, *Nauczanie religii i szkolnictwo katolickie w konkordatach współczesnych*, Lublin 1998, s. 26-27.

¹⁸ E. Kosińska *Katecheta w szkole. Krótki poradnik psychologiczny*, Kraków 1999, s. 8.

¹⁹ J. Krzywkowska, M. Krzywkowska, *Katecheta - świadek, nauczyciel, wychowawca*, „Kortowski Przegląd Prawniczy” 2 (2013), s. 40-44; J. Krzywkowska, *Katecheta pośrednikiem między szkołą i Kościołem*, [w:] *Współczesne problemy edukacji w Polsce*, s. 351-364.

²⁰ *Ustawa Karta Nauczyciela* z 26.01.1982 r. (Dz.U. z 1982 r. Nr 3, poz. 19 z późn.zm.).

²¹ Ministrem Edukacji Narodowej w chwili obecnej jest Joanna Kluzik-Rostkowska.

²² Obecnie urząd na stanowisku Ministra Sprawiedliwości sprawuje Cezary Grabarczyk, Ministrem właściwym do spraw kultury i dziedzictwa narodowego jest Małgorzata Omilanowska, Minister właściwy do spraw rolnictwa i rozwoju wsi Marek Sawicki. Ministrem właściwym do spraw środowiska jest Maciej Grabowski.

²³ A. Mezglewski, *Nadzór nad edukacją religijną w szkołach publicznych*, [w:] *Obecność religii...*, s. 110-111.

oraz przeprowadzania egzaminów, a także przestrzeganie przepisów dotyczących obowiązku szkolnego oraz obowiązku nauki; 4) przestrzeganie statutu szkoły lub placówki; (...), 6) przestrzeganie praw dziecka i praw ucznia oraz upowszechnianie wiedzy o tych prawach; 7) zapewnienie uczniom bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki²⁴.

Analizując powyższy przepis dostrzec możemy, że art. 33 nie zawiera jednoznacznej definicji tego, czym jest w istocie nadzór pedagogiczny. Definicja ta jest wskazana przez opis poszczególnych obszarów, na podstawie których mamy wywnioskować czym jest owo pojęcie. Bardzo często musimy odwoływać się do sformułowań doktrynalnych i do samego pojęcia nadzoru, które między innymi ma na celu wyciąganie konsekwencji przez organ, który jest organem podwładnym w stosunku do organu nadzorującego.

Nadzór pedagogiczny w dużej mierze sprowadza się do stałego oraz systematycznego sprawdzania efektywności danej szkoły czy placówki w zakresie ich statutowej działalności. Należy również pamiętać, że w przypadku nadzoru pedagogicznego występuje dualizm. Zatem nadzór pedagogiczny może przybrać charakter wewnętrzny oraz zewnętrzny. Pierwszy polega na tym, że należy do zakresu władztwa dyrektora szkoły oraz innych nauczycieli pełniących funkcje kierownicze w szkole. Nadzór zewnętrzny natomiast ma swój wydzźwięk w kontroli przeprowadzanej przez kuratorów oświaty bądź też ministrów właściwych. Bardzo ważnym aspektem poruszonym przez ustawodawcę w cytowanym przepisie są odpowiednie kwalifikacje. Ma to ogromne znaczenie w każdym przypadku, ale w kontekście nauczycieli katechetów szczególnie przez wzgląd na to, że powinni być oni oprócz odpowiedniego przygotowania merytorycznego dobrze przygotowani duchowo do pracy z młodzieżą.

Zauważyć powinno się, że ustawa o systemie oświaty nie przedstawia jednoznacznej i wyraźniej definicji wymaganych kwalifikacji. Chcąc ustalić zakres i zastosowanie owego pojęcia należy odwołać się do Karty Nauczyciela, a precyzując - art. 9, na podstawie którego możemy już ustalić zakres przytoczonej definicji. W art. 9 wskazane jest m.in., że osoba o odpowiednich kwalifikacjach to taka, która posiada wyższe wykształcenie oraz odpowiednie przygotowanie pedagogiczne²⁵.

7. Religia jako przedmiot w szkołach publicznych

Należy pamiętać, że religia jest przedmiotem nauczania w szkołach publicznych na równi z takimi przedmiotami jak język polski, matematyka czy historia, w związku z czym wskazane byłoby pamiętać o zasadzie równego traktowania tego przedmiotu. Zasada równego traktowania nie została zawarta w żadnym z artykułów, jednak ustalić możemy ją z ogólnych przepisów prawnych oraz na podstawie przepisów dotyczących wolności religijnej - odwołując się chociażby do przepisów Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej czy ustawy o systemie oświaty.

8. Religia w szkołach publicznych jako przedmiot podlegający ocenie

Biorąc pod uwagę fakt, iż religia powinna być traktowana na równi z innymi przedmiotami, to adekwatne byłoby, żeby była ona również oceniana według tych samych kryteriów. Natomiast w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z 30.04.2007 r.²⁶ dostrzec możemy, że kryteria ustalone dla poszczególnych przedmiotów nie dotyczą religii, a kwestie religii regulowane są odrębnymi przepisami. Odwołując się do odrębnych przepisów w tym zakresie należy zwrócić uwagę na rozporządzenie Ministra Edukacji z 14.04.1992 r.²⁷, w którym możemy znaleźć ogólne kryteria dotyczące nauczania religii. Ocena z religii jest wystawiana według skali ocen przyjętych w danej klasie. Nie została wobec tego sformułowana żadna jednoznaczna skala ocen ani rocznych ani semestralnych. W praktyce przy ocenie przedmiotu jakim jest religia stosuje się taką samą skalę, jak w przypadku innych przedmiotów²⁸.

Podsumowanie

Konkludując, patrząc na szereg aktów prawnych związanych z nauczaniem religii w szkołach publicznych wydawać by się mogło, że zagadnienie to nie budzi żadnych niejasności. Jednak już sam brak jednoznacznych i klarownych przepisów w zakresie oceniania na lekcjach religii w szkołach publicznych budzi kontrowersje. Jedno jest pewne - nigdy nie powinno zabraknąć religii w szkołach publicznych, chociażby z uwagi na to, że kształtuje ona postawy młodzieży.

²⁴ Ustawa o systemie ... art. 33.

²⁵ M. Pilich, *Ustawa o systemie...*, s. 327-334.

²⁶ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikacji i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych z 30.04.2007 r. (Dz.U. Nr 83, poz. 562 z późn.zm.).

²⁷ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach z 14.04.1992 r. (Dz.U. Nr 36, poz. 155 z późn. zm.).

²⁸ A. Mezglewski, *Polski model...*, s. 77-80.

RELIGIOUS EDUCATION IN PUBLIC SCHOOLS

The article presents Polish and canon legal regulations corresponding to religious education in public schools. It cites such legal acts as the Constitution, the Education System Act, the Teacher's Charter and Ordinances of the Minister of Education. Subsequently, it presents norms included in the Code of Canon Law of 1983. A vast part of the research focuses on issues of teaching supervision in relation to religious education in public schools as well. At the end, criteria for assessing students during religious education classes are pointed out. Within the framework of final conclusions, it is stated that, in spite of numerous legal regulations, religious education is not sufficiently clarified by law in many respects.